

N:o 50.

Af herr **von Möller**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker.

Då de särskilda utskotten ju ej äga rätt till ändringsförslag i mera vidsträckt grad, har jag ansett mig genom en motion böra framställa några önskningsmål, hvilka synas böra beaktas vid utskottets behandling af den kungl. propositionen n:o 101.

Riksdagen har med anledning af sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 4 beslutat om skrifvelse till Kungl. Maj:t rörande utredning om skjutsningens uppehållande på landet och upphäfvande eller inskränkning af gästgifvares och föreståndares rätt att utskänka maltdrycker.

Ingalunda kan jag för min del biträda statsrådet och chefens för kungl. finansdepartementets uppfattning (sid. 26 i kungl. propositionen 101), att »tiden för en indragning af ifrågavarande rättighet, hvilken ju tillkommit i syfte att tillgodose de resandes behof, knappast synts ännu vara inne».

Riksdagen har genom sitt beslut jäfvat herr statsrådet påstående.

Utskottet synes mig kunna äga grundade skäl att i sin motivering påyrka, att den af Riksdagen begärda utredningen i nykterhetens intresse snarast möjligt föreläggas Riksdagen.

Men då Kungl. Maj:t i § 6 föreslår, att »gästgifvare äfvensom skjutsstationsföreståndare äge utan särskildt tillstånd rätt att till vägfärande utskänka maltdrycker», synes mig, intill dess att den af Riksdagen begärda utredningen hunnit verkställas, lämpligast, att *äfven*

gästgifvare och skjutsstationsföreståndare må i den ordning § 7 föreskrifver, därest han vill erhålla sådan utskänkningsrätt, därom göra skriftlig ansökan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som då äger att inhämta kommunalnämnds och kommunalstämmas till- eller afstyrkande utlåtande.

Därest dessa tillstyrka ansökan, äger ju Konungens befallningshafvande att bifalla eller afslå ansökan äfvensom i förra fallet uppställa vissa villkor, såsom att maltdrycker må försälgas endast jämte mat, till ett visst pris, och ej utöfver $\frac{2}{3}$ liter till hvarje person.

Herr K. L. Johansson har i Andra Kammaren i motionen n:o 275 bland annat yrkat ändring i den kungl. propositionens § 8 därhän, att utskänkning vid järnvägsstation — statens eller enskild — må sökas och beviljas i den ordning, som § 7 anger.

Äfven mig synes det olämpligt, att kungl. järnvägsstyrelsen skall äga större befogenhet än Konungens befallningshafvande i det län, där stationen är belägen, då helt naturligt Konungens befallningshafvande äger större förutsättningar att grundligt pröfva ansökningarna än kungl. järnvägsstyrelsen i Stockholm.

Då man nu ändtligen tillerkänt kommunerna en viss medbestämningsrätt rörande utskänkning enligt § 7, synes väl konsekvens och billighet fordra, att denna rätt utsträcker äfven i fråga om utskänningen vid statens och de enskilda järnvägarnas stationer.

Konungens befallningshafvande är ju den, som inom länet äger att öfvervaka ordning och nykterhet, och det synes mig sålunda minst sagdt egendomligt, att kungl. järnvägsstyrelsen tillerkännes en undantagsställning, som inkräktar på — ja, på vissa platser rent af *kolliderar* med den högsta ordningsmaktens intressen och skyldigheter i nämnda hänseenden.

Ordningens och nykterhetens främjande inom kommunerna äro större och viktigare intressen än järnvägens anspråk och resandes önskingar att erhålla vin- och maltdrycker, hvilka väl icke kunna betraktas som *nödvändighetsvaror* lika litet som brännvin, hvilket ju icke får utskänkas å järnvägsstationerna.

Må hellre hyresbeloppen för restaurationslokalerna sänkas eller matprisen höjas, därest sådant visar sig behöfligt.

En annan utväg vore ju, att Konungens befallningshafvande föresloge de kommunala myndigheterna att tillstyrka ansökningar under villkor, att innehafvare af järnvägsrestauration skulle vara berättigad att försälja maltdrycker, dock endast jämte mat för ett visst pris, t. ex.

30 öre, och ej utöfver $\frac{2}{3}$ liter till hvarje person; i fråga om vin torde möjligen kvantiteten böra sättas lägre och minimipriset för maten högre.

En brist i det kungl. förslaget synes mig ovillkorligen göra ett tillägg behöfligt, nämligen att den, som erhållit rätt till utskänkning af vin och maltdrycker, skall vara skyldig tillhandahålla svagdricka och alkoholfria drycker af fullgod beskaffenhet. Detta tillägg bör göras till vederbörande §§.

§ 10 anser jag i likhet med motionären herr Johansson, under anslutning till den motivering han anfört, böra utgå.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt föreslå:

- 1) att det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget till förordning angående försäljning af vin och malt-drycker måtte i §§ 6, 8, 17, 18, 21, 22, 29 och 30 ändras i öfverensstämmelse med hvad jag anfört; samt
- 2) att § 10 måtte utgå.

Utskottet torde verkställa formuleringen af §§ 6 och 8 äfvensom öfriga §§, hvilka i följd häraf behöfva ändras.

Stockholm den 11 april 1905.

A. von Möller.